

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

AUTORSKÁ KNIHA NA TÉMA ARCHITEKTURA

20. Ismy

Ilustrovaný průvodce architektonickými slohy 20. století

Anna Dudáková

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Grafický design

Bakalářská práce

AUTORSKÁ KNIHA NA VLASTNÍ TÉMA

Ilustrovaný průvodce architektonickými slohy 20. století
20.ismy

Anna Dudáková

Vedoucí práce: MgA. Eva Hudečková
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň 2023

.....
(podpis autora)

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí své bakalářské práce MgA. Evě Hudečkové za její odborné vedení, cenné rady a za její čas, který mi byla ochotná věnovat. Také bych chtěla poděkovat doc. akad. mal. Dittě Jiříčkové a dalším, kteří mě doprovázeli v průběhu mého studia. Další poděkování bych chtěla věnovat své rodině a kamarádům za podporu a jejich trpělivost.

Obsah

1. Téma a důvod jeho volby
2. Rešerše zvoleného tématu
3. Cíl práce
4. Reflexe a dokumentace práce
 - 4.1 Vznik ilustrací
 - 4.2 Texty
 - 4.3 Volba písma
 - 4.4 Barevnost
 - 4.5. Vazba + materiál
5. Výsledná práce
6. Závěr
7. Resumé
8. Seznam použitých zdrojů
9. Fotodokumentace

1. Téma a důvod jeho volby.

Už v začátcích studia, když jsem nastoupila vysokou školu, pro mě téma bakalářky bylo nějakým způsobem aktuální, jelikož mí starší kamarádi či sestra se právě nacházeli v situaci, kdy dokončovali poslední ročník univerzity. Proto jsem závěrečnou práci měla v povědomí už delší dobu. Od začátku mi v hlavě hrála myšlenka spojení ústní závěrečné zkoušky s praktickou částí. Tak abych se při tvorbě praktické části sama budu připravovat na státnice a zároveň by, tak vznikl třeba materiál i pro ostatní. Tato myšlenka mě v průběhu studia neopustila. Ve druhém ročníku, kdy jsme na hodinách dějin umění probírali moderní a současné umění, mě začalo toto téma moc bavit a našla jsem si v něm zálibu. Obzvláště meziválečné období, kdy se do umělecké sféry promítaly společenské problémy a umělci reflektovali tyto problémy do své práce. K architektuře mě to táhlo nejvíce. Architektura mě fascinuje už odmala a dá s říct, že je to zdroj mé inspirace, co se týče volné tvorby. Už na střední škole moje skicáky vyplňovaly ilustrace budov z mého okolí, z dálky nebo z mé fantazie. Tím že ilustrace architektury je moje hobby, bylo mi jasné, že bych chtěla bakalářku vést tímto směrem. Na začátku jsem se rozhodovala, kterým směrem se mám vydat, původní idea byla udělat průvodce architektonickými slohy od začátku, počínaje pravěkem, ve kterém se začaly objevovat první primitivní obydlí, až po současnou architekturu, kde obydlí už nemusí sloužit jen základním potřebám. Bylo těžké přenést se přes fakt, že za tak krátký čas nemám možnost pokrýt všechny architektonické slohy které bych chtěla. Rozhodla jsem se tedy zaměřit pouze na architekturu 20. století. Při sběru materiálů pro tvorbu práce jsem narazila na pár knih, které pokrývají právě témata architektury 20. století a ty se staly inspirací a zdrojem pro mou práci. Možná i to že jsem si vybrala modernu zapříčinil architekt Le Corbusiér, který byl velmi vlivný a činný ve 20. století a vybudoval unikátní a revoluční budovy, ale především je to můj oblíbený architekt.

2. Rešerše zvoleného tématu

Po zúžení tématu na architekturu 20. století jsem se ponořila do zdrojů, ze kterých jsem se rozhodla čerpat. Knihovna mi nabídla spousty knih, které mi poskytly inspiraci a prvotní nápad. Ponořila jsem se do architektonických slohů 20. století a vybrala jsem kterým se budu věnovat, jedná se o chicagskou školu, expresionismus, novou věcnost, funkcionalismus, Konstruktivismus, organickou architekturu, brutalismus, metabolismus a high-tech. Začala jsem chicagskou školou která není výhradně modernistická architektura a začala ještě před začátkem 20. století ale je důležitá pro vývoj celé moderny. Končím high-techem, který zasahuje i do dnešní doby, proto jsem se zaměřila na budovy stavěny výhradě ve 20. stoletím ne po. V potaz přišla i kapitola o postmoderně, ale usoudila jsem že by si zasloužila knihu sama o sobě a je to velmi obsáhlá kapitola s úžasnými budovami a architektky že by byla škoda dát jí tak málo prostoru. Po tom co jsem si určila kapitoly pustila jsem do ilustrací. Každá kapitola obsahuje minimálně 4 ilustrace typické pro daný sloh, které vypovídají o charakteristických znacích slohu a jsou veřejnosti povědomé.

3. Cíl Práce

Výsledným cílem mé práce bylo vytvořit ilustrativního průvodce architekturou 20. století, který by čtenářům přiblížil jednotlivé slohy hravým a vizuálně zajímavým způsobem. Chtěla jsem vytvořit líbivé ilustrace které si čtenář užije. I kdyby se dala knížka považovat za vzdělávací, myslím si, že čtenář, který se v prostředí architektury a umění užije více než osoba, která je tímto tématem takzvaně nepolíbená.

4. Reflexe a dokumentace procesu tvorby

4.1 Vznik ilustrací

Na začátku práce jsem začala prvně zkoumat jak chci dělat ilustrace. Experimentovala jsem s texturami, plochami a prostorem. První ideou byly celostránkové ilustrace ale vzhledem k mé povaze i stylu ilustrací jsem v průběhu práce opustila od nadměrného experimentování a zaměřila jsem se na zdokonalení svého ilustrativního stylu který už ovládám a delší dobu se mu věnuji. Určila jsem si architektonické slohy, které bude kniha obsahovat a těmi se staly, chicagská škola, nová věcnost, expresionismus, funkcionalismu, konstruktivismus, organická architektura, brutalismus, metabolismus, high-tech. Každému slohu je věnovaná jedna kapitola obsahující krátký a stručný popis daného slohu. Úvodní stranu s textem doplňuje budova charakteristická pro daný styl. Poté se na další stránce nachází další tři. Budovy jsem se snažila vybírat na základě vzhledu a popularity. Ke každé budově jsem si nashromáždila referenční obrázky, které jsem čerpala z internetu nebo knih. Často jsem u sběru referencí projížděla Instagram, Twitter a další sociální sítě. Za pomoci hashtagů jsem byla schopna najít spousty fotek daných budov a nastudovat si jak se budovy chovají v různém světle, jak se tváří na fotkách a jak vlastně vypadají v realitě. Někdy se podle reference může zdát že budova je žlutá nebo narůžovělá, ale podle stavebních materiálů tomu tak nemusí být. Snažila jsem se ilustrace stylizovat za použití pouze barevných ploch a tak vybudovat jednoduchou, ale poznatelnou podobu dané budovy. U některých budov třeba jako u budov expresionismu bylo náročné dosáhnout dobré stylizace, kvůli křivkám a expresivním tvarům, které se používaly. To byl můj princip práce, sledovat plochy budova a zjednodušit podobu stavby, ale stále zachovat její charakter a unikátnost. Ilustrace v knížce jsou můj největší grafický vklad, na tom jsem strávila nejvíce času a péče. Za dobu studia jsem neměla moc prostor věnovat se ilustrativnímu designu, ale kdykoliv jsem dělala něco po sebe, jednalo se o ilustrativní práce za užití vektorů. Chtěla jsem bakalářku dělat tak aby mě bavila, proto mi bylo jasné, že se chci zaměřit na své autorské ilustrace. Nejvíce času jsem na nich strávila kvůli prozkoumávání svých schopností, zda využít textury nebo ne, proběhlo spousty úprav kompozic, barevnosti, struktur... Mé původní skici byly celostránkové ilustrace umístěné na dvojstránky jako úvod do konkrétního slohu. Sice se tento typ ilustrací nepoužil pro realizaci, ale při jejich tvorbě nepřišlo nic nazmar, jelikož jsem téměř všechny ilustrace zrecyklovala a využila je pro aktuální realizaci. Hlavním důvodem proč jsem celostránkové ilustrace nepoužila bylo mé rozhodnutí pro kroužkovou vazbu, tudíž by se to navzájem nepodporovalo. V úvahu přišlo i celé ilustrace předělat a upravit je pro kroužkovou vazbu, ale povedlo se mi to u dvou ilustrací a vzhledem k času jsem se rozhodla vypustit tento prvek a najít jinou alternativu. Z celostránkových ilustrací jsem udělala ilustrace pouze jednotlivých budov. Takže jsem se rozhodla spíše pro minimalistický vzhled, který samostatná stylizace u ilustrací podporuje.

4.3 Texty

Co se týče textu, ušila jsem si na sebe trošku bič, jelikož jsem podcenila čas a na psaní textů mi nezbylo tolik času kolik bych si přála. S kamarády jsme se bavili o využívání AI pro psaní článků, blogů atd. Tak jsme zkusili jestli umělá inteligence dokáže vytvořit nějaký srozumitelný odborný text. Využila jsem českou aplikaci Textie kdy se jedná o umělou inteligenci, které má vyplodit texty na základě požadavků uživatele. Texty které aplikace vygenerovala byly vcelku nepoužitelné ale jako základ posloužily s tím že jsem je za pomocí odborné literatury a dalších internetových zdrojů přepsala do srozumitelnější formy. Nakonec texty ještě prošly korekturou od mé kamarádky, která je doladila do finální podoby. Co se týče citátů, které se v knížce nachází, citáty původně byly pouze anglické ale po konzultacích jsme se rozhodly, že je tam dáme i česky. Za překlady vděčím mé kamarádce která je velmi důkladně přeložila.

4.2 Volba písma

Volba fontu u mě nebyl vcelku dlouhý proces. Už od začátku jsem chtěla knížku spíše technického vzhledu takže jsem jsem vyloučila v potaz serifové knižní písmo. Chtěla jsem použít geometrické, technicky vypadající písmo, které hlavně nabízí mnoho řezů. Zvolila jsem font Rustika od studia TipoType, které je k dostání přes Adobe fonty. Font jsem už využívala v předchozích pracích a byla jsem s ním spokojená, proto jsem po něm sáhla i tentokrát. Případá mi jako kvalitní font od studia které se zaměřuje na tvorbu fontů a jejich tvorba mi přijde dobrá a spolehlivá. Samotná Rustika nabízí 18 řezů.

4.3 Barevnost

Když jsem začala dělat ilustrace držela jsem se zprvu reality. Snažila jsem se vyzjistit si materiály ze kterých se stavby stavěli a podle toho jsem zvolila barvu. Beton – šedá, cihly – odstíny hnědě a červené, atd. Co se týče rozdělení každé kapitoly do jiné barvy. Každá kapitola má přidělenou svojí barvu, která původně byla zvolena podle plánovaných celostránkových ilustrací, které byly barevně nereálné. Hrála jsem si s nepřírozeními barvami a snažila se tím vytrhnout budovy z reality ale nakonec jsem se rozhodla pro střídmější barvy. Barvenost hlavních kapitol vychází zejména z barev využitých v ilustracích pro danou kapitolu ale zároveň výběr barev doprovází jistá symbolika. Chicagská škola (červenohnědá – barevnost cihel budov), expresionismus (hnědá – barevnost cihel a místních materiálů), Nová věcnost (žlutá – žlutá využita na jedné z budov + bauhaus), funkcionalismu (modrá – osobní spojitost se slohem, technická barva), konstruktivismus (šedá – smutná tehdejší ruská estetika, využívaný materiál pro výstavbu budov), organická architektura (zelená – příroda), brutalismus (šedá – beton), metabolismus (červená – Japonsko), high-tech (modrá – opět technická barva, sklo).

4.4 Vazba + materiál

Právě výběr vazby knihy byl pro mě kamenem úrazu kdy jsem musela předělat většinu ilustrací a vzdát se hodin práce. Od začátku jsem chtěla mít knížku spíš technického rázu kvůli tématu i ilustracím. Chtěla jsem aby vazba podpořila samotné zaměření a už na začátku jsem si do hlavy vzala ideu s kroužkovou vazbou a už jsem se jí nezbavila. Za tímto jsem si stála a nenechala jsem si to rozmluvit a byla jsem ochotná kvůli ní věnovat čas na vymyšlení alternativ jak zpracovat layout tak aby kniha fungovala. Hlavním důvodem pro volbu kroužkovky bylo jak už jsem zmínila techničnost. Chtěla jsem podpořit architekturu jako téma. Samozřejmě že jsem nechtěla první plastovou vazbu kterou mi nabídne tiskárna za rohem ale při konzultacích jsme prohlíželi již vzniklé bakalářky či diplomky a koukaly jsme jak by kroužková vazba mohla vypadat. Nakonec jsem se rozhodla pro grafické studio Voala, že jim svěřím dokončovací práce, z důvodů kroužků co nabízeli a předchozích realizací jejich prací mi přišli nejvíce sympatičtí. Pro tisk a opět podpoření techničnosti jsem zvolila 300g papír. Chtěla jsem aby v ruce zůstal pevný, zbytečně se neohýbal. Na konzultacích s Voala mi ukázali papíry co mají v nabídce a z ukázaných jsem si nechala udělat nátisk na dva. Jeden z nich byl recyklovaný papír který dělal nádherné textury co se týče ilustrací ale nepodporoval celý koncept knihy a proto jsem vybrala 300g jemně nažloutlý papír, který mi byl příjemný na dotyk a ilustrace na něm vypadaly dobře a zasazené do prostoru.

5. Výsledná práce

Výsledným produktem je ilustrativní průvodce architektonickými slohy 20. století či spíše dá říci ilustrativní průvodce architektonickými slohy Moderny. Tři kusy k odevzdání jsou zhotoveny v profesionálním studiu se zaměřením na knižní design Voala. Knižní blok obsahuje 46 stránek, formát knihy je 170mm x 220mm. Kniha je sešita stříbrnou kroužkovou vazbou s laminovanou obálkou. Kniha obsahuje přes 38 autorských ilustrací vytvořených pomocí vektorové grafiky.

6. Závěr

Když se ohlédnu zpět na začátek, poradila bych svému budoucímu já asi lepší time management a rozhodně začít s prací dřív. Možná bych si taky řekla, ať si práci více užívám a neberu to jako povinnost. Při tvorbě jsem se nemohla zbavit stresu, který mě tlačil a tím pádem jsem se nedokázala uvolnit a do práce se ponořit tak jak bych si přála. Ale i přes všechny pochybnosti a překážky si myslím že jsem vytvořila vizuálně zajímavou knihu. Myslím si, že ilustrace, které od začátku byly můj hlavní vklad se povedly a naučila jsem se na nich zdokonalit stylizaci a lépe pracovat s vektory. Tvorba ilustrací mě moc bavila. Co se týče celkové úpravy knihy, myslím si, že vznikla minimalističtější kniha, než byla plánovaná, ale vzhledem k tématu a ilustracím funguje. Při tvorbě knihy jsem se rozhodně naučila spoustu zajímavostí co se týče 20. století a pomůže mi to s přípravou na ústní zkoušku, což beru jako splnění mého očekávání od mé bakalářské práce.

7. Resumé

As a bachelor work, I created an illustrative guide to the architectural styles of the 20th century. The book is called .isms. The title derives from the endings of style names such as konstruktivismus, brutalismus. The book contains 8 chapters on the individual architectural styles of modern art. It briefly guides the reader through the individual verses, which are accompanied by author illustrations. Illustrations are made using a vector and focus on buildings built in a given style. When making the illustrations, I learned to simplify the illustrations, while preserving the character of the buildings. The work was supposed to teach me about the 20. century for the upcoming oral exam, while also serving other people as a source of knowledge.

8. Seznam použitých zdrojů

knižní zdroje

PLEŠTILOVÁ, Anna a Lucie ROHANOVÁ. *Na konci byla kniha*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2020. Post Scriptum (UMPRUM). ISBN 978-80-88308-15-7.

BLAŽEK, Filip. *Typokniha: průvodce tvorbou tiskovin*. Praha: UMPRUM, 2020. ISBN 978-80-88308-12-6.

GYMPEL, Jan a Stefan BREITLING. *Dějiny architektury: od antiky po současnost*. Praha: Slovart, 2013. ISBN 978-80-7391-783-8.

HOPKINS, Owen, *Architektonické slohy: obrazový průvodce*, Praha: Grada Publishing, 2017, ISBN 978-80-247-5750-6

ŠEFCŮ, Ondřej, *Architektura: lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla*, Praha: Grada, 2013, ISBN 978-80-247-3120-9

Internetové zdroje

Goodreads [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.goodreads.com/>

DeCombo [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://decombo.com/modern-architecture-history-buildings/>

Re-thinkingfuture [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.re-thinkingthefuture.com/>

Masterclass [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.masterclass.com/articles>

Archiweb [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/>

Internetová jazyková příručka [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/>

